

# TREND

Týždenník o ekonomike a podnikaní

22. marca 2012 11

# LOVEC skorumpovaných Karel Janeček

strana  
28

Pod stav daňového infosystému sa podpísal chaos, o ktorý sa postarali obe vládne garnitúry  
str. 12

Nemecká elektrina preťažuje prenosové siete susedov. Aj Slovensku hrozí blackout  
str. 44

Dlžníkov, ktorí prídu na Slovensku v dražbe o dom či byt, pribúda  
str. 50

Prečo český podnikateľ vložil vlastné milióny do fondu poľujúceho na úplatkárov

www.etrend.sk  
Cena pre predplatiteľa 1,44 €  
Cena 2,20 €

ISSN 1335-0664



11



9 771335 068003

# Súkromný boj s korupciou

Lotri sa mstia, no nemajú nás čím zastaviť, hovorí český podnikateľ Karel Janeček

Ivan Haluza / haluza@trend.sk

**I**de o jedného z významných globálnych stávkárov na vývoj úrokových mier či cien akcií. Na svetových burzách pôsobí už roky. Jeho firma RSJ sa na nich presadila vďaka osobitým matematickým algoritmom pravdepodobnosti. A Karel Janeček na tom zarobil vyše miliardy českých korún. No verejnosť viac pozná jeho druhú aktivitu. Nie len tak zo žartu má tento vyštudovaný matematik v kancelárii plagát s odmenou jeden milión korún za pomoc pri odhalení korupčníka. Pred rokom založil v Česku Nadačný fond proti korupcii, v ktorom využíva zarobené peniaze. Nielen tak, že odmeňuje informátorov. Získal bývalého šéfa českej rozviedky Karla Randáka. Dakedy najvyššie postavený český agent má na odhaľovanie úplatkárov slušný arzenál schopností.

**Aký je dôvod vášho ťaženia proti korupcii? Mali ste s ňou sám negatívne skúsenosti alebo vám len prekáža ako celospoločenský problém?**

Mňa nezasiahla. Ale rád riešim veci, ktoré mi prekážajú. Práve pre korupciu funguje nielen náš, ale aj váš štát menej efektívne, ako by mohol. Je to jeden z najvypuklejších problémov spoločnosti. A tak som pred dvoma rokmi začal rozmýšľať, že do toho pôjdem. Aj vďaka tomu, že na to mám peniaze. Navyše mi tí, ktorých sa to týka, nemôžu z pomsty ublížiť. Biznis mám v cudzine. Nie je závislý od českej politiky. V zahraničí sme prísne regulovaní, a tak je firma absolútne čistá. Naši lotri nemôžu proti nej urobiť nič zmysluplné.

**Potvrdzujú vyšetrovania vášho fondu, že za korupciu nesú väčšiu vinu politici ako podnikatelia?**

Jednoznačne. Drvivú väčšinu korupčných prípadov iniciujú pýtáním si úplatkov politici a štátni úradníci. V podstate v štátnych zákazkách nemajú féroví biznismeni šancu. Podnikatelia sú vydieraní - zaplatť alebo choď od toho. Takto to nie je všade vo svete, ale v našich krajinách takmer všetky korupčné siete tkajú politici.

**Ukazuje vám nadácia, že existujú medzi naoko súperiacimi politickými**

**stranami tiché dohody, že navzájom na seba nebudú vyťahovať korupčné kauzy či odťahovať svojich sponzorov?**

Určite sa to deje. Strany majú podelené územnosprávne celky či rezorty a navzájom si do toho nerozprávajú.

**Aký je vrcholný cieľ vašej nadácie? Dostať za mreže naozaj rybu najväčších rozmerov?**

**Dostať za mreže niekoho z vlády by bola poriadna výstraha pre všetkých zlodejov.**

Rebríček ocenenia úlovkov máme. A dostať za mreže niekoho z vlády by bola poriadna výstraha pre všetkých zlodejov. Ale cieľom je hlavne zlepšiť spoločnosť. Aby to ľudia už ďalej nebrali tak, že kradnúť zo štátneho nie je hrubý prečin. Ja si myslím, že to pôjde dosť rýchlo. Ľudia si efektívnosť nakladania so štátnym majetkom a čistotu správania politikov žiadajú. Lebo svet je v recesii a nič nie je na rozdávanie. Ľudia v uliciach s rozumnými požiadavkami by všetko ešte viac urýchlili. Ale nemyslím protesty Gorila na Slovensku. To nebolo ono. Chýbali jasné požiadavky a zneužilo sa to na predvolebný boj.

**Ako konkrétne bojujete vo fonde proti korupcii?**

Hľadáme a finančne odmeňujeme ľudí, čo proti nej niečo robia. Tým ľuďom tiež platíme právnu ochranu proti odvetám úplatkárov. Libor Michálek, ktorý zmapoval korupciu na českom ministerstve životného prostredia, tak od nás dostal odmenu pol milióna korún a zaplatili sme mu aj právnikov. Tlačíme i na prijímanie legislatívy voči korupcii. Aby sa zlepšili zlé zákony. Apelujeme na rozšírenie etiky v spoločnosti. No najvýznamnejšou súčasťou našej práce je došetrovanie informácií o korumpovaní, ktoré získame od ľudí.

**Ale dochádza aj k odvetám. Právna kancelária Šachta&Partners voči vám iniciuje vyšetrovanie údajných daňových únikov. Zastupuje Iva Rittiga, ktorého ste vy spojili s tunelovaním Pražského dopravného podniku.**

Len ma tým obťažujú. Ale reálne neohrozujú. Lebo to, že by som mal dlhovať dane, je nezmysel. Právnicki najatí korupčníkmi v médiách len zneužívajú komplikované zdaňovanie výnosov z biznisu našej firmy RSJ, ktorým je obchodovanie s finančnými derivátmi. Teda stávkami na to, aké budú v tej-ktorej krajine úroky, ako sa budú vyvíjať ceny akcií firiem či ceny komodít. Mnohí ľudia sa v tom, prirodzene, ťažko orientujú a oni im preto podsúvajú o mne klamstvá. Ich taktika je: budeme zložitá luhať a jeho to pošpiní aspoň v očiach verejnosti.

**Predsa len - vysvetlite, v čom podľa vás klamú.**

My platíme dane z bežných výnosov RSJ zo spravovania aktív v Českej republike, lebo v Prahe firma sídli. No z našich samotných kapitálových výnosov tu dane neplatíme. Nie preto, že na ne máme špeciálny podielový fond kvalifikovaných investorov založený na Mauríciu, za čo nás teraz tí právnicki škandalizujú. Ale preto, že Česko kapitálové výnosy nezdaňuje vôbec. Teda aj keby sme mali náš fond založený v Česku, ani tak by sme ich neplatili. Z hľadiska daňových príjmov českej pokladnice je teda úplne jedno, či je náš fond v Prahe alebo kdekoľvek v cudzine. Že sme s fondom na Mauríciu, nie je výsledok unikania pred daňami. Ale toho, že v čase, keď sme naše obchody s finančnými derivátmi rozbiehali, v Česku sa takéto fondy ani nedali založiť. Dá sa to len teraz v posledných rokoch.

**Prenesiete fondy teraz do Česka, aby ste sa vyhli kritike?**

Možno to urobíme. Aj keď to bude veľa papierovania navyše a daňovo to bude vychádzať na rovnako. Ale mňa za žiadne daňové úniky za mreže nedostanú. Maximálne sa lavicoví politici môžu hnevať

na to, že Česko má svoj daňový systém výhodne nastavený pre investorov.

**Právnici na vás kvôli daniam podali aj trestné oznámenie. Vyšetruje vás polícia?**

Mňa nekontaktovala. Nielen pre ňu, ale hlavne pre verejnosť sme si už dali vypracovať posudok od nezávislej audítorskej firmy. Aby ukázal, že v RSJ je naozaj všetko v poriadku.

**Nebudete právnikov žalovať, ak ste si taký istý svojou pravdou?**

Nie. Takýmto právnymi dotahovačkami by sme im len urobili radosť. My sa sústreďujeme na boj s korupciou.

**Boli na vás aj iné tlaky?**

Nie. Len ma kontaktovali rôzni ľudia, čo sa hrajú na mojich kamarátov. Mám pocit, že sa odo mňa len snažia vytiahnuť, na ktorých zlodějoch v protikorupčnom fonde vlastne robíme.

**Neobávate sa, čo bude ďalej?**

Vnútri som vyrovnaný s tým, že oponenti možno uplatia políciu i súdy a môžem sa dostať do vyšetrovacej väzby. Ale zasa - nie je tu úplný Absurdistan, aby ma naozaj dotiahli až za mreže. Mám dosť peňazí na vlastnú právnu obranu. Tiež nepredpokladám, že by mohlo prísť na rad násilie. Až tak by sa protivníci určite zviditeľniť nechceli. Urobili by tak zo mňa modlu a to by sa im neoplatilo.

**Vaše najväčšie vyšetrovateľské eso Karla Randáka už tiež podrobili kritike. Údaje zneužíva fond na pomstu voči oponentom z čias, keď pracoval pre štát.**

Je to zasa len odvetá voči nám. Keď niekomu odhalíte jeho podvody, jednoducho sa vás snaží pošpiniť pred verejnosťou. Aby vám neverila. No to sa im nepodarí. Karel Randák je úplne férový človek.

**Ako ste sa vlastne dali dohromady?**

Keď som založil fond a hľadal schopných ľudí, poradil mi ho môj priateľ Zdeněk Tůma. Tento bývalý šéf Českej národnej banky nás skontaktoval a Karolovi Randákovi sa zameranie fondu hneď páčilo. A išiel do toho úplne bez odmeny. Ponúkal som mu plat. Ale odmietol ho. Žije zo svojej generálskej renty. Nie je zamestnancom fondu. Je však členom jeho správnej rady a odvádza kvantum práce. Korupcia mu prekáža z princípu. Rovnako ako ja na to vynakladá vlastný čas i prostriedky bez toho, že by na tom zarábala. To úplatkárom absolútne nejde do hlavy. Ale oni také niečo ani nemôžu pochopiť. ➔



## Karel Janeček



**Ďalšia výhrada od spomínanej právnickej kancelárie je, že pri vyšetrowaní neprimerane zasahujete do súkromia ľudí.**

Nikoho nesledujeme a ani neodpočúvame. Informácie od ľudí, čo chcú odhalovať korupciu v ich okolí, overujeme a ďalej rozširujeme iba za pomoci verejne dostupných zdrojov. Nikomu nezasahujeme do súkromia nad rámec zákona. Naopak, zopár špiónsky sa tváriacich mužov neustále sleduje Karla Randáka. Zaplatili si ich tí, ktorým prekáža, čo robí, a takto by na neho radi niečo ušili.

**Kolko bývalých policajtov má fond?**

Pracujú pre nás aj ďalší bezpečnostní analytici. Ale tí už za mzdu. Ich počet veľmi konkretizovať nechcem. Vieme, proti komu stojíme, a tak by to nebolo taktické.

**Kolko tipov na korupčné správanie vám prichádza od ľudí?**

Spočiatku to boli desiatky denne. Väčšinou nepodstatné veci siahajúce až k sporom medzi susedmi a podobne. Teraz už chodí menej, ale sú o to relevantnejšie. Ľudia už zrejme pochopili, že nám ide len o veľké korupčné prípady. Naozaj zásadných podnetov nám chodí zopár mesačne.

**Snažite sa kauzu čo najviac doložiť dôkazmi, aby sa ju nebáli zverejniť médiá. Ide o to, aby polícia a súdy s ňou už museli ďalej pracovať?**

Áno, to je najviac, čo môžeme urobiť proti korupcii. Dobré vieme, že polícia a súdy často nevyužijú ani tie lepšie dôkazy. Ako potom skončia tie slabšie! Medializácia je pre tlak na korupčníkov absolútne kľúčová. Ak sa niečo nedostane na verejnosť, len sa to zametie pod koberec.

**Máte vy sám nejakých priateľov medzi politikmi či štátnymi úradníkmi, ktorí by vám posunuli informácie?**

Nie, ja nemám v politike žiadneho kamaráta.

**Ako ste spokojný s výsledkami fondu?**

Po roku činnosti sú výsledky zhruba na päť až desaťnásobku toho, čo som očakával. Naším najväčším úspechom je vytiahnutie tunelovania Pražského dopravného podniku. Touto kauzou sme zatrúbili do boja proti našej doteraz najväčšej rybe - Ivovi Rittigovi. No podali sme už viacej trestných oznámení.

**Čo ďalšie chystáte?**

Pracujeme na zopár ďalších veľkých veciach. A trebárs aj teraz nás len o kúsok s jednou kauzou prebehli české médiá. Paralelne robili na rozkrytí korupcie okolo informačných systémov pre naše ministerstvo práce a sociálnych vecí. No kto to prvý zverejní, je jedno. Hlavné je, že už je to na verejnosti.

**Mimo vás a Karla Randáka je už dlhšie členom správnej rady protikorupčného fondu aj pivovarník Stanislav Bernard a zabávač a moderátor Jan Kraus. Majú záujem aj ďalšie osobnosti z Česka?**

Sem-tam oslovujem ďalších vplyvných ľudí, ktorých si vážim. A tak sa rozširujeme. Najnovším členom vedenia je vlastník prepravnej spoločnosti Student Agency Radim Jančura. Pri zakladaní fondu dvaja ľudia odmietli. Úplne neverili, že fond uspeje.

**Kolko vás doteraz stála činnosť fondu a kto dal ďalšie dary?**

Celkovo sme vynaložili osem a pol milióna korún. Z vlastných zdrojov som dal päť miliónov, milión dal jeden z mojich spoločníkov z RSJ, pol milióna firma RSJ rovnako ako pivovar Bernard. A potom je viacero iných podporovateľov. Jeden, ktorý

## Biznis hrou

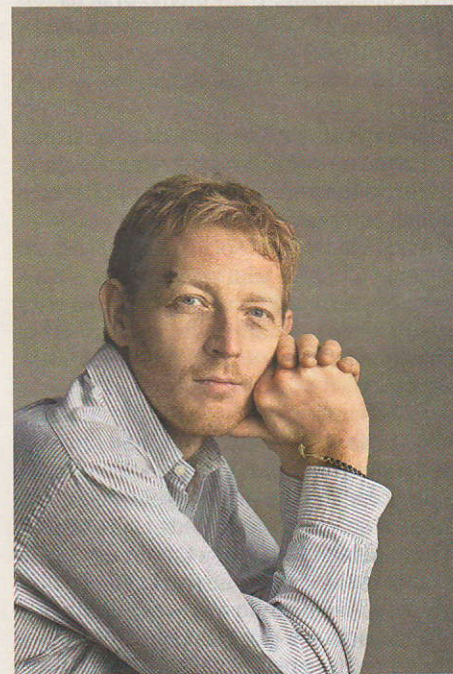
**Matematik s čuchom na peniaze**

Malá kancelária s jednoduchým, takmer študentským nábytkom. Jej užívateľ víta reportéra TRENDU v džínsoch a károvanej košeli. Že ide o úspešného podnikateľa, napovie to, že sídlo jeho firmy je v jednej z historických budov pražskej Malej Strany. A za drobné nebola ani raketa od Rogera Federera na stene. Pri nej visia viaceré matematické i ekonomické tituly z českých a amerických univerzít. Na tabuli schéma so srdiečkami a stromčekmi po okrajoch. A ležadlo na oddych. Biznis kombinovaný s pohodou.

Tak vyzerá kancelária českého bojovníka s korupciou **Karla Janečka** (38). Aby sa na to mohol dať, musel zarobiť. Vyštudoval Matematicko-fyzikálnu fakultu Univerzity Karlovej v Prahe. Titul doktora z matematických financií neskôr získal na Carnegie Mellon University v Pittsburghu. Pôsobil aj v Rakúskej akadémii vied. Popri tom však zarábala na kartách. Prvé väčšie peniaze zarobil v Blackjaku. Hovorí, že si vymyslel algoritmus pravdepodobnosti ťahania kariet. „Vždy ma zaujímali rôzne hry a odhad pravdepodobnosti a ešte

som na tom získal peniaze,“ hovorí. Časom ho však kasína začali odmietajú. A z matematika sa stal podnikateľ. Firmu RSJ založil spolu s otcom a bratom v roku 1995. Začínali na burze v malom a v Česku obchodovali aj s akciami z kupónovej privatizácie. Neskôr pribúdali ďalší spoločníci a firma rástla v zahraničí, na burzových obchodoch s finančnými derivátmi. Stávkami na to, ako sa budú vyvíjať v rôznych krajinách úrokové miery či ako sa budú hýbať akciové indexy alebo hodnota komodít. RSJ má vyše 50 ľudí v Prahe, ktorí modelujú algoritmy pravdepodobnosti pre počítače v sídlach najväčších svetových búr. Tie v podstate imitujú správanie obchodníka s vysokou frekvenciou realizovaných transakcií. RSJ je dnes najväčším obchodníkom s finančnými derivátmi na londýnskej burze NYSE Euronext a niektoré mesiace drží prvenstvo aj na burze CME v Chicagu. Firmu vlastní okrem hlavného akcionára K. Janečka ďalšia desiatka ľudí. Česi a jeden Slovák. „Hore nás dostala schopnosť aplikovať teoretickú matematiku do praxe,“ hovorí K. Janeček.

Mimo boja proti korupcii podporuje



z vlastných peňazí aj českú vedu a výskum. Pred tromi rokmi založil Fond na podporu vedy a výskumu. Ten každý rok prideliuje mladým českým vedcom tri granty v sumách po miliónoch českých korún a dáva aj viaceré menšie ceny. Ročne to K. Janečka stojí vyše štyroch miliónov korún. (hai)

nie je priamo vo fonde, daroval šesťstatisíc korún.

### Čo okrem peňazí očakávate od nových členov vedenia fondu?

Hlavne ide o to, aby svojou osobnosťou oslovili verejnosť. Nech čoraz viac ľudí netoleruje korupciu. Máme aj rôzne praktické nápady. V autobusoch Student Agency sa napríklad budú premietat filmy zamerané proti úplatkárstvu.

### Čo hovoríte na novú aktivitu podnikateľa Andreja Babiša, ktorý tiež rozbehol hnutie proti korupcii s tým, že on ho chce posunúť až do vlády? Veríte, že mu nejde len o zneužitie politickej moci v biznise?

Som presvedčený, že Babiš ani omylom nie je nový Vít Bárta. Myslí to so zefektívnením a zlepšením štátu úprimne. No na druhej strane, jeho prístup viesť štát ako firmu zrejme nemôže byť úspešný. Náš fond protikorupčnému hnutiu síce pri jeho vzniku vyjadril podporu, no len čo sa hnutie zmení na politickú stranu, podporu ukončíme. Politické strany nepodporujeme.

### Andrej Babiš váš fond priamo finančne nepodporil?

Nie. Len ma oslovil, či by som spolu s ním nešiel meniť veci priamo do politiky založením spoločnej strany. No ja som to odmietol, lebo politikom byť nechcem. Odvtedy nijako aktívne nespôlupracujeme.

### Ak nechcete byť politikom s možnosťami meniť zákony, je podľa vás najúčinnjším nástrojom na potlačenie korupcie

### usvedčiť konkrétnych vinníkov, ako to robíte vo fonde? Je azda represia lepšia ako prevencia?

Potrebné sú aj prísnejšie zákony. No to, čo robíme my, je v týchto časoch kľúčové. Po rokoch benevolentnosti musia zlodeji konečne pochopiť, že priživovať sa na štáte nie je normálne. A čaká ich za to trest. Pochopia to až vtedy, ak sa prvé veľké ryby dostanú za mreže. S vysokými pokutami.

**V našich krajinách takmer všetky korupčné siete tkajú politici.**

### Ako veľmi deravé sú protikorupčné zákony v Česku či na Slovensku?

Sú slabé. Ale aj keby sa prepísali, prvoradé bude vyžadovať, aby sa striktné dodržiavali. Oveľa tvrdšia musí byť polícia a sudy. Je sa kde inšpirovať. Spojené štáty americké napríklad majú také pravidlá, že každý, kto upozorní na korupciu, získa od štátu 15 až 30 percent sumy, ktorá sa odhalením ušetrila. Štátu sa to stále oplatiť oveľa viac, ako keby mala zostať krádež neodhalená. Zároveň v USA ten, čo korumpuje a kraadne, nejde len sedieť do väzenia. Musí štátu zaplatiť niekoľkonásobne viac, ako nakradol.

### Zo slovenských podnikateľov vás ešte nepožiadali nik o rady či pomoc pri založení podobného fondu na Slovensku?

Nie. Ale ak by k tomu prišlo, určite s know-how poradiť.

Neoberá vás boj proti korupcii o zisky v biznise? Alebo máte už firmu zabezpečenú tak, že napreduje bez vás? Našťastie firma je už taká robustná, že funguje aj bezo mňa.

### Kríza váš biznis nezasiahla? Práve počas nej ste protikorupčnú aktivitu rozbehli...

Mali sme poriadne rany. Ale len na jej začiatku. V roku 2007 sme stratili viac ako polovicu investovaného kapitálu. No potom sme naše algoritmy na finančné deriváty prepočítali na nové krízové podmienky a dnes sme s kapitálom opäť vysoko.

### Zarobili ste späť všetko, čo ste v zlom roku stratili?

Sme poriadne späť.

### Odhadujete vývoj ekonomických ukazovateľov. Dostane sa svet z ekonomickej krízy?

Je to zatiaľ dosť zlé. Ak si mnohí ľudia konečne neuvedomia potrebu uskromniť sa a nečakať na pomocnú ruku vlád, tak sa to skončí veľmi zle. V občianskych nepokojoch. Alebo nastane pozitívna zmena a ľudia sa začnú správať zodpovedne. Všetko je to previazané s politikou. Ľudia nemôžu sami naskakovať na populizmus politikov.

### Ako výrazne zdramatizoval boj proti korupcii váš osobný život?

Určite sa toho teraz deje najviac. Ale som spokojný s tým, čo sa deje, a som plný pozitívnych emócií. Horšie som bol na tom s emóciami, keď nám na začiatku krízy padali výnosy. To bolo psychicky veľmi náročné.

© TREND

Značka Daimler

Po cestách jazdia rôzne zvery.  
Preto sme vášho Medveďa poistili za vás!

www.lebomedved.sk/hodnota

V cene auta je havarijné poistenie a PZP na 3 roky  
+ servis na 6 rokov alebo do 160 000 km

Ponuka poistenia platí takmer pre všetky modely osobných vozidiel.  
Podrobné informácie u predajcov alebo na [www.lebomedved.sk/hodnota](http://www.lebomedved.sk/hodnota)

Navyše môžete využiť značkové financovanie prostredníctvom  
Mercedes-Benz Financial Services.



Mercedes-Benz  
The best or nothing.

T-0158